

καὶ τῆς διαπλάσεως τῆς καρδίας ἢ γυνή, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἐπιστήμης εἰς τὰς οἰκιακὰς ἀσχολίας ἀκόπως μεταβαίνουσα, καταλαμβάνει τὴν ὑψηλὴν θέσιν, εἰς ἣν ἔταξεν αὐτὴν ἡ φύσις, καὶ λύει τὸ μᾶλλον δυσεπίλυτον τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων.

Οἱ συμπατριῶται τῆς K. Marlitt ποιῶσιν ἀπὸ τινος μεγάλης κατάρχεσιν τῆς λέξεως μέλλων ἐντεῦθεν δὲ προέκυβαν αἱ παρ' αὐτοῖς συνηθέσκατι ἐκφράσεις μουσικῆ τοῦ μέλλοντος, ποιήσεις τοῦ μέλλοντος καὶ ἄλλαι παραπλήσιαι. Δὲν ἀξιόυμεν βεβαίως νὰ ἐξελέγξωμεν τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὁπωσοῦν περιεργασμένων τούτων ῥήσεων· φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ περιπτώσει ἢ ἐκφρασίᾳ αὕτη δύναται κάλλιον ἢ ἐφαρμοσθῆ ἢ ἐπὶ τοῦ προκειμένου βιβλίου, καὶ ὅτι ἡ μυθοπλαστικὴ τῆς K. Marlitt δύναται ἄριστα νὰ κληθῆ ἡ μυθοπλαστικὴ τοῦ μέλλοντος. Ἡ γυνή, οἷον ἡ διάσημος Γερμανὴς ταύτην ἐξεικόνισεν, εἶναι ἡ κρηπίς τῶν μελλουσῶν κοινωνικῶν, ἡ ἡγήτρια πάσης μελλούσης ἀναγκαιότητος. Ὅταν αἱ γυναῖκες αὗται ἀναρκῶσι συχνότερον καὶ ἀνακρίψωσι δύο τοῦλάχιστον γενεάς, ἅς μὴ ἀνησυχῆ πλέον ἡ Εὐρώπη· τὰ μᾶλλον ἀπασχολοῦντα αὐτὴν ζητήματα θὰ λυθῶσιν ἄνευ δονήσεων, ἄνευ αἱμάτων, καὶ ἡ ἀναμορφωθείσα οἰκογένεια θὰ ποδηγήσῃ τὴν κοινωνίαν εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμόν.

M. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΠΑΡΑΗΤΩΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ

ΤΩ ΦΙΛΑΤΩ ΦΙΛΩ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ: ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ
ΤΟ ΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥΤΟ ΑΝΑΤΙΘΕΙΝ

Ὁ Σοῦγραφεὺς

Α'.

Αἱ Ἀθῆναι πρὸ τριακονταετίας δὲν ὠμοιάζον ποσῶς πρὸς τὰς σημερινὰς Ἀθῆνας. Ἡ πρωτεύουσα τοῦ μικροῦ βασιλείου ἀπέπνευε βεβαίως καὶ τότε τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἐλευθέρας γῆς, πλὴν δὲν εἶχον ἐντελῶς ἀπ' αὐτῆς ἐξαλειφθῆ τὰ τεκμήρια τῆς ζοφερᾶς δουλείας, ἣν ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας ὑπέστη τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Ὁ σιδηρόδρομος, τὸ ἀερίοφως, τὰ πολυτελῆ καὶ καλλιμάρμαρα μέγαρα, ὁ τηλεγράφος, αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες, πάντα ταῦτα τὰ ἐξωτερικὰ δείγματα, τὰ διακρίνοντα τὰς πόλεις τῶν πεπολιτισμένων τοῦ κόσμου χωρῶν, ἐντελῶς ἔλειπον. Ἐβαίνομεν πρὸς τὴν Δύσιν, ἀλλ' ἡ πρὸς αὐτὴν ἀφομοίωσις μας δὲν εἶχεν ἐτι τελεσθῆ ἤμεθα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πορείας μας, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πορείας μας ταύτης μετὰ δισταγμοῦ ἐχώρουν τὰ πρῶτα βήματά μας. Διεφαίνετο, οὕτως εἰπεῖν, ψηλαφητῶς ἐκ τῶν ἐθίμων ἡμῶν, ἐκ τῶν ὀνομασιῶν τῶν συνοικιῶν, ἐξ αὐτῆς ἐτι τῆς γλώσσης ἢ πολυχρόνιος μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν συμβίωσις μας.

Ὁ Τουρκισμὸς, τὸ διαλυτικὸν τοῦτο στοιχεῖον, τὸ ἀδυνατήσαν νὰ δῆμιουργήσῃ διαρκές τι καὶ στερεόν, ὅπου καὶ ἐὰν ἐπάτησεν ὁ ἀποτρόπαιος αὐτοῦ ποῦς, κατεμάχανε καὶ ἐστείρευσε πᾶσαν ζωτικὴν ἰκμάδα. Ἐκεῖ, ὅπου πρότερον ἔκιντο καλλίφυτοι κλιτύες, εὐκαρποὶ πεδιάδες ἢ δασώδεις κοιλάδες, ἐπεκράτει ἡ σιωπὴ καὶ ὁ ζόφος.

Τοῦ βαρβάρου τούτου τῆς Ἀσίας δεσπότου ὁ μόνος προορισμὸς ὑπῆρξε πάντοτε ἢ ἀποξηραίνη, ἢ ἐρημώνη. Ἐξοχος δὲ εἰς τὴν τέχνην τῶν βασάνων καὶ τῶν κακώσεων ἐπέπιπτεν ὡς θεομηνία, ὡς μάστιξ ἀκράτητος καὶ φοβερά ἐπὶ τῶν κατακτηθεισῶν χωρῶν, ἐξ οὗ καὶ ἡ καταπληκτικὴ τῶν πληθυσμῶν ἀραίωσις. Οὐδὲν λοιπὸν παράδοξον ἂν ἐνκαρτέστερον καταφαινέτο ἐν τῇ παροιμιώδει ἐπ' ἀφορίᾳ τῆς Ἀττικῆς γῆς, ἢ ἐκείθεν ἀπαισία τοῦ βαρβάρου διάβασις.

Θὰ ἐγράφομεν δλόκληρον βιβλίον, ἂν ἠθέλομεν ἢ ἐξιστορήσωμεν καὶ ἢ περιγράψωμεν τὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν. Τοῦτο οὐδόλως προτιθέμεθα, μὴ ἐπιθυμοῦντες ἢ παρεκτραπῶμεν τῆς ὁδοῦ, ἣν ἡ ἱστορία, τὴν ὅποιαν μέλλομεν ἢ ἀφηγηθῶμεν, ἢ μὴ ἐχάραξε. Τοῦτο μόνον θέλομεν προσθέσει ὅτι, ἂν τὰ πάντα οἱ Τοῦρκοι κατέστρεψαν, τὴν φύσιν δὲν ἠδυνήθησαν ἢ μεταβάλλωσι, καὶ διὰ τοῦτο ἢ διαύγεια τοῦ κύματος τῆς θαλάσσης καὶ τὸ κυανόχρουν τοῦ οὐρανοῦ μας ἀπέμειναν ἀλώβητα καὶ ἄθικτα ἐν τῇ μεγυλοπρεπεῖ αὐτῶν καλλοῇ, ὡς ἦσαν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους.

Ἦτο ὁ Μάιος τοῦ 1846 ἦτο νύξ, εἰς ἐκείνων τῶν ἑαρινῶν νυκτῶν, ἃς θεᾶται τις μόνον ἐν Ἑλλάδι, πρὸ πάντων δ' ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὸν ἀπέραντον τῆς Ἀττικῆς ὀρίζοντα. Ἡ σελήνη ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ στερεώματος· τοσαύτη δὲ ἦτο ἢ διαύγεια τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε οὐ μόνον τ' ἀντικείμενα προσελάμβανον μείζονας διστάσεις, ὡσεὶ ὑπὸ μεγεθυντικῆς ὕελου διερωμένα, ἀλλὰ καὶ προσήγγιζον ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὴν ὄρασιν, ὥστε ἐσμικρύνετο τρόπον τιὰ ἢ φυσικὴ αὐτῶν ἀπόστασις. Ἄς μὴ ἐκληθῆ δὲ τὸ τοιοῦτον ὑπερβολή, διότι οὐδόλως τῆς πραγματικότητος ἀφίσταται. Τοιαύτη εἶναι ἢ παρὰ τὴν ἀφορίαν γοητευτικὴ τῶν Ἀθηνῶν φύσις, τοιαύτη ἢ λεπτότης τοῦ ἀέρος τῆς, τοιαύτη ἢ μαγεία τοῦ οὐρανοῦ τῆς. Οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον ἂν τὸ ἕδαφος τοῦτο ἐξελέξατο

ἢ τέχνη πρὸς τὴν φύσιν ἀγωνιζομένη, ὡπως ἐπ' αὐτοῦ στήσῃ τὸ ἐπιφανέστατον τῆς νίκης τῆς τρόπαιον, τὸν Παρθενῶνα.

Οἱ Ἕλληνες, μὴ ἔχοντες ἴσως κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν σύγχρονόν τι ἐξαίσιον ἢ μνημονεύσει καὶ ἐφ' ᾧ ἢ καυχῶνται, προσέφευγον, ὡσεὶ παρ' αὐτῶν θάρρος καὶ ἰσχὺν ἐξαιτούμενοι, εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς παρελθούσης δόξης καὶ μεγαλείου τῶν τὰ δὲ σωζόμενα τούτων μνημεῖα, μετὰ θρησκευτικῆς ἐπιμελείας, ἢ γαπῶντο παρ' αὐτῶν καὶ ἐλατρεύοντο. Ὁμοιάζον ὡς πρὸς τοῦτο τοῦς ἀριστοκράτας ἐκείνους, οἵτινες γυμνοὶ, γυμνότατοι παριστάμενοι, θέλουσι ἢ καλύψωσι τὴν πενίαν των διὰ τῶν πράγματι πολυτελῶν ἱματίων τῶν προγόνων των. Ἡ συχὴ λοιπὸν ἐπίσκεψις εἰς τὰ μνημεῖα ταῦτα ἦτό τι σόνησις καὶ σχεδὸν ὑποχρεωτικόν. Πολύλακίς δὲ δλόκληροι οἰκογένειαι μετὰ τῶν φίλων καὶ οἰκείων ἀνέβαινον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, πρὸ πάντων δὲ τὴν νύκτα, καθ' ἣν τὸ θέαμα ἔτι μεγαλοπρεπέστερον, ἔτι γοητευτικώτερον παρίσταται. Τὴν νύκτα τὰ πάντα λαμβάνουσιν ἐπιστημώτερον οἰοῦναι χαρακτῆρα, τὰ ψυχρὰ καὶ ἄφωνα ἐκείνα μάρμαρα, τὰ λείψανα ἐκείνα τοῦ παρελθόντος φαίνονται λαμβάνοντα κίνησιν καὶ γλώσσαν καὶ φωνάζοντα: ἢ Ἑλλάς ζῆ καὶ θὰ ζῆση.

Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως λοιπὸν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα συνέβαινε ἢ ἀκόλουθος σκηνή. Ἐπὶ τοῦ διχασθέντος ὑπὸ τῆς βολῆς τοῦ χριστιανοῦ καὶ πεπολιτισμένου Μοροζίνη Παρθενῶνος καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς ἐκάθηντο νέος καὶ νέα καὶ συνδιελέγοντο ἀποχωρήσαντες ἐκ τῆς ἐπιλοίπου συνοδείας των.

Ἡ νέα εἶχε τὸ ἀνάστημα ὕψηλόν καὶ λεπτοφυῆς, κυανοῦς τοῦς ὀφθαλμοῦς, εὐθείαν καὶ ὄλως ἑλληνικὴν τὴν ρίνα, δασεῖς δὲ καὶ καστανόχρους τοῦς πλοκάμους. Ἦτο τύπος καθαρὸς Ἑλληνίδος, ἐν τῶν ὑποδειγμάτων ἐκεί-

νην, ἅτινα ἀντέγραψεν ὁ Φειδίας. Ἡ-
το ὠραιότες τέλος, γόησσα ὠραιότες.
Τοσαύτην δὲ ἡδύτητα τὸ μειδιάμα
καὶ τὸ βλέμμα τῆς ἐξέπεμπον, ὥστε
ἀδύνατον ἀπὸ παντός τὸ πρῶτον αὐ-
τὴν θεωμένου νὰ μὴ ἀποσπάσῃ τοῦ
θαυμασμοῦ τὸ ἐπιφώνημα. Ἐλένη ἐ-
καλεῖτο καὶ Ἐλένη ἦτο. Ὡς λαμ-
πὰς ἔφεγγεν.

Ἡ Ἐλένη Εὐγενιάδου ἦτο ἡ καλ-
λονὴ τῶν Ἀθηναίων κατ' ἐκείνην τὴν
ἐποχὴν παντοῦ δ' ἰθαυμάζετο καὶ
ὑπὸ πολλῶν ἐπεθυμεῖτο, διότι ἐκτός
τῆς ὠραιότητός της καὶ τῆς ἐπιμεμε-
λημένης ἀνατροφῆς της ἦτο καὶ πλου-
σία καὶ ἐπομένως νύμφη περιζήτητος.
Ἡ δυστυχὴς ἀπώλεσε τὴν μητέρα
της μικρὰ ἔτι οὔσα, ὁ δὲ πατὴρ της,
μὴ θελήσας νὰ συνάψῃ δεύτερον γά-
μον, ἀφωσιώθη ὅπως εἰς τὴν ἀνα-
τροφὴν τῆς μονογενοῦς τοῦ Ἐλένης,
συγκεντρώσας ἐπ' αὐτῆς καὶ μόνης
πάσας τοὺς τὰς μερίμνας, πᾶσαν αὐτοῦ
τὴν ἀγάπην. Ἡ ταλαίπωρος ἦτο, ὡς
ἔπομεν, ἐκ μητρὸς ὄρφανή, ἡ δ' ἔλ-
λειψις τῆς μητρὸς, προκειμένου ἰδίᾳ
περὶ νεάνιδος, εἶναι στέρνησις ὀλεθρία,
κενὴν δυσπλήρωτον. Πλὴν ἡ ἐν τῇ
οἰκίᾳ ταύτῃ παρουσία τῆς ἀγαθῆς Μα-
ρίας, πρεσβυτέρας ἀδελφῆς τοῦ πα-
τρός τῆς Ἐλένης, ἀνεπλήρου ἐν μέ-
ρει τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

Ἡ Μαρία ἦτο σύζυγος πλοίαρχου
τινὸς ἀπολεσθέντος ἐν τινι τρικυμίᾳ ἐκ
τοῦ συνοικισμοῦ δὲ τούτου μὴ γεννη-
θέντων τέκνων, οὔσης καὶ τεσσαρα-
κοντούτιδος ἤδη τῆς Μαρίας, καὶ μὴ
ἐπιθυμούσης δεύτερον γάμον νὰ συνά-
ψῃ, ἀποῦ μάλιστα ἐτελεύτησε τῆς Ἐ-
λένης ἡ μήτηρ, ἐπέστρεψεν εἰς τοῦ ἀ-
δελφοῦ της τὴν οἰκίαν καὶ ἀνέλαβε τὴν
ἀγωγὴν καὶ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ἀ-
πορφανευθείσης Ἐλένης.

Ὁ Ἀντώνιος Εὐγενιάδης, ὁ πατὴρ
τῆς ἐν λόγῳ νεάνιδος, ἦτο ἔμπορος
οὐ αἰ ὑποθέσεις ἔβαινον αἰσίως. Με-
τριοπαθὴς καὶ οὐχὶ ἀπληστος, εὐσυνεί-
δητος καὶ νουεχῆς, καίτοι μὴ κάτο-

χος εὐρείας μαθήσεως, ἐκέκτητο τὴν
σύμφυτον, οὕτως εἰπεῖν, ἐκείνην δευδερ-
κειαν, ἥτις τὸν Ἐλληνα ἀναδεικνύει
τὸν πρῶτον ἔμπορον τοῦ κόσμου. Ὑ-
πὸ τοιούτους λοιπὸν οἰωνοὺς ὁ Ἀν-
τώνιος ἐπεσφύρευσε σημαντικὴν, ἀνα-
λόγως τῶν τότε Ἀθηναίων, παρουσίαν,
ἦν, ὡς εἶδος, ἀφιέρου καὶ ὄριζεν ἀπα-
σαν ὑπὲρ τῆς φιλάτης τοῦ Ἐλένης.
Εἰς τοιοῦτον δὲ σημεῖον προέβη, ἕνεκα
τῆς ἔλλειψεως παντός ἄλλου φίλτρου,
ἡ πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ παράφορος
σχεδὸν ἀγάπη του, ὥστε ἡ Ἐλένη, ὑ-
πὲρ τὸ δέον τεθωπευμένη, κατέστη, ὡς
θὰ ἔλεγον οἱ Γάλλοι, enfant gâté.

Ταῦτα ἦσαν ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ
τὴν Ἐλένην. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἀρχε-
ται ἡ ἀφήγησις ἡμῶν, ἡ ἡρώς τοῦ ἱ-
στορήματος τούτου ἦτο εἰκοσαέτις,
μόλις συμπλήρωσασα τὰς σπουδὰς της
καὶ ἐτοίμη πρὸς γάμον· καίτοι δὲ πολ-
λῶν μνηστήρων παρουσιασθέντων, οὐ-
δεὶς μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς δε-
κτὸς ἐγένετο.

— Ἐλένη, ἡ μᾶλλον δεσποσύνη Ἐλέ-
νη, — ἔλεγεν ὁ παρὰ ταύτη καθήμενος
νέος, συνεχίζων, ὡς φαίνεται, προηγου-
μένην του ῥημίαν περὶ τῆς Ἀκροπό-
λεως, βεβαίως λαμπρὸν καὶ θαυμά-
σιον εἶναι τὸ θέαμα, ὕπερ παρίστα-
ται κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν πρὸ τῶν ὀ-
φθαλμῶν μας, καὶ εὐχαριστῶ, διότι ἠύ-
δοκῆσατε νὰ μὲ συμπεριλάβητε εἰς τὴν
εὐγενῆ πρόσκλησίν σας.

— Οὐδόλως, Κύριε Θάνε, ἀπεκρίνατο
ἡ νεάνις μετὰ συνεσταλμένου καὶ πεί-
σμονος κάπως τρόπου. Ὑμεῖς εἴθε εἰς
ἐκ τῶν συχνάζοντων τὴν οἰκίαν μας
σᾶς ἐσύστησαν θερμῶς πρὸς τὸν πατέ-
ρα μου, καὶ εἴθε εἰς ἐκ τῶν φίλων αὐ-
τοῦ ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ σᾶς παρα-
καλέσωμεν νὰ ἔλθητε καὶ ὑμεῖς μετὰ
τῶν ἄλλων.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, ὑπέλαθεν ὁ νέος, σᾶς
εὐχαριστῶ, Κυρία Ἐλένη, διότι πράγ-
ματι μοὶ ἐδώκατε ἀφορμὴν νὰ ἴδω ὅτι
δὲν ἐγνώριζον· πλὴν σᾶς ὁμολογῶ ὅτι
τὸ ἐξαίσιον τοῦτο θέαμα ἐξήγηρεν ἐν.

τῆ καρδίᾳ μου δύο ἀντίθετα αἰσθήματα, — θαυμασμόν καὶ λύπην.

— Ἀλλὰ διατί τὴν λύπην, Κύριε Θάνε, δὲν δύναμαι νὰ ἐνοήσω;

— Διότι, δρῶν τὰ ψυχρὰ ταῦτα μάρμαρα, ἀναπολῶ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἔζων οἱ ἐγείραντες ταῦτα, ἐκεῖνοι, οἵτινες διὰ τῆς παρουσίας των, διὰ τῆς πνοῆς των, διὰ τῆς φωνῆς των παρεῖχον ζωὴν καὶ εἰς αὐτά. Πλὴν ἐκεῖνοι οἱ γίγαντες παρῆλθον ἀνεπιςρεπτει, ταῦτα δὲ μόνον ὑφίστανται ἵνα μαρτυρώσιν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ ἐφήμερον τοῦ βίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἀγήρατον τῆς δόξης.

— ὦ! ὦ! ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη, γελῶσα ὅμως γέλωτα οὐχὶ ἐκ τῆς χαρᾶς γενομένου ὑπὸ ποίων ζοφερῶν ἰδεῶν κατελήφθητὲ ἀπόψε, Κύριε Θάνε!

— Ἐχετε δίκκιον, ὑπέλαβεν ὁ νέος μελαγχολικῶς ὑπομειδῶν, καὶ μὲ συγχωρεῖτε ἂν τὸν ἀνέφελον ὀρίζοντά σας ἠθέλησα πρὸς στιγμὴν νὰ σκιαῶ διὰ τῶν νεφῶν, ἅτινα ἐνόησε καλύπτουσι τὸν ἰδικόν μου. Ἐχετε δίκκιον καὶ ἄς μεταβάλωμεν ὀμιλίαν. Ἀνεγνώσατε λοιπὸν τὸ τελευταῖον μυθιστόρημα; Τί ἀναφέρουσιν αἱ ἐσχάτως ἀφιχθεῖσαι ἐξ Εὐρώπης ἐφημερίδες τοῦ συρμοῦ;

— Εὐχαριστῶ, ὑπέλαβεν ἡ Ἑλένη, κάπως πειραχθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τοῦ Θάνου, εὐχαριστῶ, διότι μ' ἐκλαμβάνετε ὡς μόνον περὶ συρμῶν καὶ μυθιστορημάτων ἀσχολουμένην ἑυχαριστῶ, ἀλλὰ δὲν περιέμενον τοσοῦτον ἐπιπόλαιον νὰ μὲ θεωρῆτε.

— Ὅχι, ὄχι, ὑπέλαβεν ὁ Θάνος διὰ θερμοῦ καὶ πειστικοῦ τρόπου, μὴ παρεξηγήτε τοὺς λόγους μου ἑνὸς ἐκλαμβάνω ὡς ἐπιπόλαιον, ἠθέλησα μόνον νὰ στρέψω τὴν ὀμιλίαν μας ἐπὶ φαιδρῶν ἀντικειμένων, ἀφοῦ μοι παρεπονέθητε ὅτι ἐπώδυνοι καὶ ζοφεραὶ ἦσαν αἱ ἐκφράσεις μου.

— Ἀφοῦ ἔχει οὕτως, ὑπέλαβεν ἡ Ἑλένη, πραινθεῖσα ὑπὸ τῶν λόγων καὶ τῶν διαμαρτυρήσεων τούτων, ἀφοῦ ἔχει οὕτως, οὐδόλως ἐπιμένω, ἀλλὰ πρὸς ἑπὶ τελευταίαν ἀπόδειξιν, εἰπέτε μοι,

παρακαλῶ, διατί τοσοῦτον ζοφεραὶ ἦσαν πράγματι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν αἱ ἰδέαι σας, κύριε Θάνε;

— Διότι, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος, μετὰ μελαγχολικοῦ καὶ συγκεκνημένου ὕφους, διότι ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὸν ἀντικειμένων, ἐκ τῶν περιπετειῶν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀρύεται παραδείγματα, ἅπερ εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὰς ἰδίας του περιπετείας ἐφαρμόζει. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐγὼ, ἐβλέπων τὰ λείψανα ταῦτα τοσοῦτου παρελθόντος μεγαλείου, τοσαύτης δόξης ἐξαφανισθείσης ἤδη, ἐνθυμούμαι τοὺς ἀπολεσθέντας γονεῖς μου, τὴν κατερειπωθεῖσαν οἰκίαν μου, τὴν στενάζουσαν πατρίδα μου, τὴν σχεδὸν πενίαν μου, τὴν ἐρήμωσίν μου, καὶ κλαίω καὶ στενάζω.

— Ἀλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζησθε, μεθ' ἡδέος καὶ παρηγόρου ἐνδιαφέροντος ὑπέλαβε συγκινηθεῖσα ἡ Ἑλένη, δὲν πρέπει, κύριε Θάνε, νὰ κατὰλαμβάνησθε ὑπὸ τοιοῦτων λογισμῶν. Ἐχετε θεοδικῶς δίκκιον, διότι ἀπαλάσσετε τοὺς γονεῖς σας, διότι ἐγκατελείψατε τὴν πατρίδα σας, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὅλοι σας ὑπολήπτονται, ὅλοι σας ἀγαπῶσιν. Ἐὰν δὲ ἡ συμπάθεια ἀπάντων δὲν δύνηται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀγάπην τῶν γονέων, δύναται ὅμως κάπως νὰ παρηγορήσῃ τὸν ὑπὸ τῆς τύχης ἀπηνῶς διωχθέντα.

— Ἐχετε δίκκιον, Κυρία Ἑλένη, ὑπέλαβεν ὁ Θάνος, ἔχετε δίκκιον, προσέθηκε κινῶν τὴν κεφαλὴν του ὡσεὶ διστάζων, ἀλλὰ τίς θέλετε ν' ἀγαπᾶ, τίς θέλετε νὰ παρηγορήσῃ, τίς πρὸς τὸν ἔρμενον, πρὸς τὸν δυστυχοῦντα θέλετε νὰ τείνῃ τῆς βοήθειάς τὴν χεῖρα; Ἀλλὰ, πρὸς Θεοῦ, προσέθηκεν ἀμέσως μεταμεληθεῖς, ὡς φαίνεται, ἐπὶ τοῖς λόγοις του τούτοις, οἵτινες ἠδύνατο νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἑλένης ὡς ἐμφαινόντες ἀμφιβολίαν περὶ τῶν φιληθρώπων αἰσθημάτων της, συγχωρήσατέ με, κυρία Ἑλένη, συγχωρήσατέ με, διότι περὶ ὑμῶν καὶ περὶ τῶν εὐγενῶν

καὶ ἀβρῶν αἰσθημάτων σας οὐδόλως ἀμφίβαλον. Καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά της, πρὸς μείζονα ἐνίσχυσιν τῶν λόγων του περιπαθῶς τὴν ἔθλιψεν εἰς τὴν ἰδικήν του, ἱκετευτικῶς ἐμβλέπων πρὸς τὴν Ἑλένην καὶ προτδοκῶν οὐ μόνον τὴν ζητουμένην συγγνώμην, ἀλλὰ καὶ τι περισσότερον, τὸ ὁποῖον προέδιδον τὰ φλογερὰ βλέμματά των.

Ἡ Ἑλένη, καταληφθεῖσα καὶ ἐκείνη ὑπὸ ἀπεριγράπτου συγκινήσεως καὶ πάθους, δὲν ἀπέσυρε μὲν τὴν κρατουμένην ὑπὸ τοῦ θάνου χεῖρά της, πλὴν ἐσιώπα μὴ δυναμένη ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Ἡ Ἑλένη διήρχετο μία τῶν κρίσιμων ἐκείνων στιγμῶν, καθ' ἃς διὰ παντός ἀποφασίζεται ἡ τύχη μιᾶς γυναικός· ἔτε δὲ αὕτη ἀνέλαβεν ἐν τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀλλοφροσύνης καὶ ἤρξατο λαλοῦσα πρὸς τὸν θάνον, ἐνῶ δὲ ἴσως ἤτοιμαζετο ν' ἀποκαλυφθῇ ἀμφοτέρων τῶν καρδιῶν των τὸ μυστήριον, ἀντήχησαν πλησιάζοντα τὰ βήματα τῶν προσερχομένων συνεταίρων των, οἵτινες διέκοψαν, ὡς εἶδος, τὴν συνέντευξιν ταύτην καὶ ἐξήγαγον τὸ ζεῦγος τοῦτο ἐκ τῆς οὐρανίας ἐκστάσεώς του.

Ὁ θάνος καὶ ἡ Ἑλένη ἠγαπῶντο καὶ δὲν τὸ ἐγίνωσκον, διότι οὐδεὶς αὐτῶν πρὸς τὸν ἄλλον τὸ εἶχεν ἔτι ἐκμυστηρευθῆ.

(Ἐπετα: συνέχεια)

Φ. KAPPEP

Ο ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ρώσου Α. Πουσκίνου. *)

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ Τῷ ΑΞΙΟΤΙΜῳ

Κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝῳ.

Οἱ Κιρκάσιοι ἀπειρηκότες διαμένουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ λαλοῦσι περὶ

* Ὁ διασημότερος αὐτοῦ τῆς Ρωσίας ποιη-

τῶν κινδύνων τῆς μάχης, τῆς καλλονῆς τῶν πολεμίων, τῆς ἡδύτητος τοῦ ἀγρίου βίου· διεξέρχονται τὰς ἐπὶ τοὺς ἐχθρικοὺς τόπους ἐπιδρομὰς αὐτῶν, τὴν εὐστροφίαν τῶν εὐθυβόλων βελῶν, τὰ ἐπινοήματα τῶν συνετῶν ἀρχηγῶν, τὴν καταστροφὴν τῶν ἐμπρησθεισῶν κωμῶν, τὰς τρυφεράς θωπείας τῶν μελανοφάλλων αἰχμαλώτων. Οὕτω συλλαλοῦσιν ὑπὸ τὴν σιγὴν τῆς νυκτός, ἐνῶ ἡ σελήνη ἐν τοῖς ἀτμοῖς διαλευκαίνεται. Αἴφνης παρίσταται τις ἰππεὺς ἔλκων δεδεμένον νεαρὸν αἰχμάλωτον. «Εἶνα» ῥῶσος ἀνακράζει ὁ νικητὴς Κιρκάσιος· ἐν τῇ κραυγῇ ἐκείνη ἅπαν τὸ στρατόπεδον προστρέχει μανιώδες καὶ πᾶσα καρδιά φρυάσσει πρὸς ἐκδίκησιν. Ὁ αἰχμάλωτος ἄφρωνος, πεπαγωμένος, ἀκίνητος ἵσταται ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμμένην καὶ ἄστατον τὴν κόμην· δὲν θεωρεῖ τοὺς πολεμίους· δὲν προσέχει εἰς τὰς ἀπειλὰς καὶ τοὺς θρυγμοὺς· σικὰ θανάτου φαίνεται διαμαυρίζουσα τὸ πρόσωπόν του καὶ νεκρικός πάγος ἔρπων περὶ τὰ μέλη του.

Διαμένει κατὰ γῆς καταλελειμμένος καὶ μόνος· περὶ τὴν μεσημβρίαν γλυκὺς σπινθὴρ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖ ἐπὶ τοῦ μετώπου του· λαβὼν ἀναψυχὴν ἐκ τῆς γλυκειᾶς ἐκείνης θερμότητος αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἀναγεννώμενον, καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀνήγειρεν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τὸ ἀσθενὲς πλευρόν· στρέφει βραδέως τὰ ὄμματα πέραξ καὶ ἐνθα προσηλοῖ ταῦτα οὐδὲν ἕτερον διακρίνει ἢ ἄβατα ὄρη, ληστρικοῦ λαοῦ ἄστυον, ὀχύρωμα καὶ φυσικὴν τῶν Κιρκάσιων ἀκρόπολιν. Τῆρεῖ ἀμυδρὰν καὶ συγκεχυμένην τῶν συμβάντων ἰδέαν· ἀκούει ἠχούσας τὰς ἀλύσεις, αἵτινες τῷ ἐπιβαρύνουσι τοὺς πόδας· ὁ φρικώδης ἐκεῖνος ἤχος τῷ ἀγγέλλει τὴν ὀλεθρίαν αὐτοῦ κατάστασιν· ἤδη δὲν θεωρεῖ οὔτε τὴν γῆν οὔτε τὴν

τῆς ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1777 καὶ ἐφονεύθη μονομαχίᾳς κατὰ τὸ 1836. Κατέλιπεν οὐκ ὀλίγα περὶ καὶ ποιητικὰ ἔργα, ἐν οἷς καὶ τρία ἐκτεταμένα ποιήματα, θεωρούμενα ὡς τὸ ἀπρον ἄκρον τῆς ρωσικῆς ποιήσεως.